

בתי המשפט

פ 5672/99		בית משפט השלום תל אביב-יפו	
תאריך: 13/05/02		כב' השופט דוד רוזן	בפני:

המאשימה

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד
אילנה מודעי ועו"ד ציפי גז
נ ג ד

בעניין:

1. חברת השקעות דיסקונט בע"מ
2. דב תדמור
3. שלמה כהן
4. עמוס בנקירר
5. יוסף בוק
6. יעקב אשל

הנאשמים

עזגד שטרן ועו"ד חגי דורון בשם
נאשם 1
עו"ד ארנון עו"ד רונית אמיר ועו"ד
מיטל בן בסט בשם נאשם 2
עו"ד אורי וגמן בשם נאשם 3
עו"ד שיינמן עו"ד נויט נגב ועו"ד
נועה קרם בשם נאשם 5
עו"ד י. פירדי ועו"ד ברוך בשם
נאשם 6

<p>להכרעת-דין בשלום (10-02-2002): תפ 5672/99 מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ שופטים: דוד רוזן, עו"ד: אמנון גולדנברג, עזגד שטרן, חגי דורון, יגאל ארנון, רונית אמיר, מיטל בן בסט, אורי וגמן, דוד ליבאי, שינמן, נויט נגב, נועה קרם, י. פירדי, ברוך</p> <p>לפסק-דין במחוזי (01-11-2004): עפ 70949/02 מדינת ישראל נ' יוסף יהונתן (ג'ון) בן שמואל בוק שופטים: ד' ברלינר, ז' המר, י' שיצר, עו"ד: אלה רובינק, דן שינמן, עזגד שטרן, חגי דורון, אורי וגמן, יגאל ארנון, רונית אמיר-יניב, ומיטל בן-בסט</p> <p>להחלטה בעליון (19-01-2005): רעפ 11476/04 מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ שופטים: אדמונד לוי, עו"ד: חגי דורון, אפרת ברזילי, בקשה, בקשה, בהסכמה, להארכת מועד להגשת תגובה עד ליום, 05 בקשה מיום</p> <p>להחלטה בעליון (19-12-2006): רעפ 11476/04 מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ שופטים: אילה פרוקצ'יה, סלים ג'ובראן, דוד חשין, עו"ד: פרקליטות המדינה, שטרן עזגד, אמיר-יניב רונית, וגמן אורי, שינמן דן, עזגד שטרן, חגי דורון, אוריאל פרינץ 1, רונית אמיר-יניב, יגאל ארנון 2, אורי וגמן 3, דן שינמן, נויט נגב, זהבית עזרן 4, אפרת ברזילי, אילנה מודעי, אלעד פרסקי</p> <p>לפסק-דין בעליון (21-02-2010): רעפ 11476/04 מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ שופטים: א' פרוקצ'יה, ס' ג'ובראן, ד' חשין, עו"ד: עזגד שטרן, חגי דורון, אוריאל פרינץ, יגאל ארנון, רונית אמיר יניב, אורי וגמן, נויט נגב, זהבית עזרן, אפרת ברזילי, אילנה מודעי, אלעד פרסקי, ציפי גז</p> <p>להחלטה בעליון (24-02-2010): רעפ 11476/04 מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ שופטים: א' פרוקצ'יה</p> <p>לפסק-דין בעליון (14-04-2010): רעפ 11476/04 מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ שופטים: א' פרוקצ'יה, ס' ג'ובראן, ד' חשין, עו"ד: עזגד שטרן, חגי דורון, אוריאל פרינץ, רונית אמיר יניב, אורי וגמן, שי וויזלברג הררי, נויט נגב, גל הררי גולדמן, אפרת ברזילי, אילנה מודעי, אלעד פרסקי</p> <p>להחלטה בעליון (15-07-2010): רעפ 11476/04 מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ שופטים: א' פרוקצ'יה, ס' ג'ובראן, ד' חשין, עו"ד: עזגד שטרן, חגי דורון, אוריאל פרינץ, רונית אמיר יניב, אורי וגמן, שי וויזלברג הררי, נויט נגב, גל הררי גולדמן, אפרת ברזילי, אילנה מודעי, אלעד פרסקי, שלמה כהן לתקן פרוטוקול מיום 1</p>

חקיקה שאוזכרה:

[חוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968](#)

גזר דין

נסיבות ביצוע העבירות פורטו בהרחבה בהכרעת הדין.

התובעת המלומדת עתרה בטיעוניה לעונשי מאסר ארוכים ומשמעותיים. התובעת המלומדת, עו"ד אילנה מודעי, סבורה, כי על בית המשפט לגזור על הנאשמים עונשי מאסר משמעותיים, שיהא בהם מסר ברור והרתעתי, כך שעבירות מהסוג בו הורשעו הנאשמים - לא יישנו. אמון הציבור בשוק ההון הוא נשמת אפו של שוק ההון. אליבא דתביעה, העבירות בהן הורשעו הנאשמים פוגעות באמון הציבור בשוק ההון. עבירות כגון דא, גורמות לציבור הרחב להדיר רגליו משוק זה מתוך החשש, שמידע מלא הוא בהישג ידם של המקורבים בלבד. התובעת המלומדת סבורה, כי להבדיל מן הנאשמים האחרים שלפני, על נאשם 3 להשית, בנוסף לקנס (הראוי להיות כבד מזה שהוטל על נאשם 4) רק מאסר על תנאי. לגישה, מצבו הרפואי המיוחד, והודאתו במרבית העובדות, מחייבים הקלה בעונשו.

פרקליטיהם המלומדים של הנאשמים טענו כל אשר ניתן היה לטעון. אין טענה וקצה טענה, שלא הוארה בנגוהות ולא הוטעמה בטוב טעם ודעת על ידם. כל פרקליט בחלקו, כל פרקליט לטובת שולחו.

עו"ד עזגד שטרן, טען בלמדנותו לטובת נאשמת 1. הפרקליט המלומד דיבר על עקרונות ענישת חברה, ותכלית הענישה.

הסניגור המלומד סקר אסמכתאות משפטיות המגבשות את ההלכות בסוגיית ענישת חברה. בנשוא ענייניו, מדובר בחברה מכובדת ומהוגנת. דרכה של דסק"ש היא דרך של מופת, של יצירה ושל שמירה על החוק.

חברת דסק"ש הינה דוגמא לחברה הנטועה בחברה ותורמת ככל יכולתה לציבור ולקהילה. חברת דסק"ש ממשיכה ליתן תרומות ממיטב כספה לארגונים שונים, גם בשנים שתוצאותיה העיסוקיות אינן מן המשובחות. מדובר בחברה שחלקה נכבד וניכר בכלל היצוא של מדינת ישראל, כמו בכלל היצור, ובעיקר היצור הטכנולוגי. עיקר עונשה של דסק"ש הוא בעצם הרשתה.

פרקליטו המלומד של נאשם 2, עו"ד יגאל ארנון, ציין את גילו הבוגר של הנאשם. מדובר באזרח שהצלחותיו רבות. נאשם 2 ניווט והוביל את דסק"ש להצלחה כלכלית ללא שיעור. הצלחה, שהשפיעה לטובה על עשרות אלפי עובדים ובני ביתם.

לאורך חייו היה נאשם 2 כרוך ועסוק בניהול עשרות רבות של חברות ציבוריות. מעולם לא הסתבך עם החוק ושמץ רבב לא דבק בו.

הסניגור הדגיש את הימשכות ההליכים בתיק, לאו דווקא בגין הנאשמים. נהפוך הוא. הזמן הרב שחלף מיום ביצוע העבירות, בוודאי צריך לשמש לטובת הנאשמים.

הסניגור המלומד הציג מכתבים המעידים על הנאשם ופועלו.

מכתב של מר קרוגר, ס. נשיא חברת "לימחן ברדרס". מכתב של מר פרי נשיא סלקום. מכתב של פרופ' איתמר רבינוביץ', נשיא אוניברסיטת ת"א. מכתבי תודה והערכה של זוכי מלגות. הכל העלו על נס את האיש, סגולותיו, תרומתו לחברה בראשה עמד, ולציבור בכללותו.

נאשם 2 נענש על ידי אמצעי התקשורת. שמו הוכפש בחוצות מראש ועד סוף. רק למשל, במהלך החקירה דרשה המדינה לשחרר את נאשם 2 בערבות כנגד מליוני שקלים. כל מטרת הבקשה,

אליבא דסניגור המלומד, היתה להטיל בו רפש ועלבון. הסניגור תיאר בשפתו הציורית כיצד נחתה המכה – בתצורת החקירה והאישומים - על נאשם 2, בשעה שהיה ברום הצלחתו ושגשוגו. האיש היום אינו כמו שהיה לפני חקירתו ומשפטו. נאשם 2 אושפז, ומצבו הבריאותי הושפע מרוב השיקוצים שהוטלו בו בתקופת החקירה והמשפט. אין זה דבר של מה בכך. אין הוא רגיל באלה.

עו"ד אורי וגמן טען לטובת נאשם 3.

בטיעוניו המסודרים הסתמך הפרקליט המלומד על מכלול שיקולים לקולא העומדים לזכות נאשם 3.

אלוף (מיל') דן טולקובסקי שימש מנכ"ל חברת דסק"ש בשנים 85-62. העד דיבר בשבחו של נאשם 3. בנוסף הוצגו מכתבי המלצה והוקרה של סגנית שר הבטחון, הגב' דליה רבין-פילוסוף, פרופסור עמנואל גרוס, פרופסור יוסף גרוס, מר יוסף צ'חנובר, ועו"ד משה פורת. האישים המכובדים ציינו לשבח את כישורי הנאשם ומיטב סגולותיו.

מצבו הרפואי של נאשם 3 הינו בכי רע. יתר על כן, מצבו אינו משתפר עם חלוף השנים.

לא בכדי, הטעים הסניגור המלומד, מצאה התביעה לאבחן את נאשם 3 ולהבדילו משאר הנאשמים. נאשם 3 היחיד ששיתף פעולה בצורה מלאה עם חוקריו ולא שינה טעמו במהלך משפטו. נאשם 3 התייצב מול חבריו לכתב האישום. אליבא דסניגור המלומד, העובדה שכל הנאשמים האחרים (למעט נאשם 6) לא ידעו לציין במשפט ובחקירה, משום מה, את אזהרות נאשם 3, עובדה זו מעוררת הרהורים נוגים על יכול והתרחש ביניהם בנקודה זו (ראה עמ' 114 שורות 19-24). נאשם 3 נלחם "נטו על האמת" (עמ' 114 שורה 11). רמת הענישה לגבי נאשם 3 חייבת להיות שונה, ועל כן עותר הסניגור המלומד לעונש של קנס כספי בלבד.

נאשם 3 רשם את דבריו במוצג 49/ס.

הנאשם דיבר על אות הקין שהוטבע במצחו, עם הרשעתו. נאשם 3 במילים בהירות תיאר את מסכת חייו מילדות ועד בגרות. מסכת של התמודדות יומיומית, והתגברות מופלאה על קשיים הכרוכים בנכות פיזית קשה.

עו"ד נויט נגב טענה לטובת נאשם 5. הפרקליטה, בלמדנותה, עתרה לעונש דומה לזה שהוטל על מי שהיה נאשם 4 בכתב האישום המקורי, מר עמוס בנקירר.

מטעם נאשם 5 העידו עו"ד גידי קורן, מר יואל מטוט, וד"ר שלומית קרן העומדת בראש היחידה למחקר והיסטוריה במשרד הבטחון. העדים דיברו בשבחו של הנאשם וציינו מכלול סגולותיו. הסניגורית המלומדת הטעימה שורת טעמים התומכים בגישתה, שאין עונשו של שולחה צריך להיות תמורה מהעונש שהושת על בנקירר. הפרקליטה המלומדת אבחנה בין פסקי הדין שצוטטו על ידי התביעה, לבין המקרה שלפני.

נאשם 5, גיון בוק, עלה לארץ מניו זילנד בממשו את דרך הצינונת הלכה למעשה. חייו האישיים, כמו תפקודו ופועלו בחברה, מגשימים ומשקפים את הטוב והיפה שבאדם. "איש יוצא מגדר הרגיל שכולו אומר יושר, הגינות, ערכים ועקרונות".

שמו הטוב הוא כבודו. הרשעתו, אליבא דפרקליטתו המלומדת, היתה פגיעה קשה וענישה כבדה מנשוא עברו.

פרקליטו המלומד של נאשם 6, עו"ד ירון פירדי, טען טענות נכבדות לטובת שולחו. הפרקליט המלומד ציין את חלקו המותחם של נאשם 6 בהשוואה לנאשמים האחרים.

הפרקליט המלומד ביקש להשוות את דינו לזה של עמוס בנקירר. האחרון הודה במשפטו, ברם פעולתו וחלקו בביצוע העבירות היה רב ומשמעותי פי כמה מזה של מר אשל.

נאשם 6 הינו יהודי מבוגר, בעת ביצוע העבירות עמד לפני יציאה לפנסיה. בביצוע העבירות עמד מול נאשם 2 שמרכזיותו, סמכותו ושליטתו בחברה היו לעילא. בהקלעותו לסיטואציה בלתי אפשרית מבחינתו, בחר בחירה, שלא פטרה אותו מהרשעה, אך צריכה לשמש שיקול לקולא. נאשם 6 שירת כקצין בצה"ל, לחם במלחמות ישראל, וכל עברו מלמד על היותו איש רב עשייה, איש רב פעלים, שתרם לחברה ולמדינה.

הנאשם 6 דיבר בבית המשפט בהתרגשות לא מועטה. מר אשל תיאר את מסכת היסורים שחוה מראשית ההליך המשפטי ועד סופו. בכל חייו נהג ביושר, נאמנות ונקיון כפים וזכה להוקרה והערכה. היותו אדם מורשע בדין הינו עונש שאין כבד הימנו.

הנה כי כן, הנאשמים הינם מסלתה ושמנה של הארץ. ממלאי תפקידים רמים ונכבדים. אזרחים שהכל גמרו הלל על כשרונם, מסירותם ותרומתם לעבודתם, ולציבור שסביבם. בדרכם אל תפקידיהם בחברת דסק"ש ובעת כהונתם בחברה, זכו הנאשמים, כל אחד במקומו, כל אחד בתפקידו להערכה רבה, הוקרה ושבחי שבחים.

עם זאת, הנאשמים קשרו בפלילים. רקחו, יזמו ותחבלו ביצוע העבירות בהן הורשעו. לא מדובר באיבוד עשתונות זמני, מעידה רגעית. העבירות בוצעו לאורך שנים. הנאשמים גמרו בדעתם והגיעו לכלל החלטה. משזו יצאה לדרך, פעם אחר פעם, שנו ועברו על החוק למען הגשם מטרתם להסתיר הדוחות הכספיים של שלוש החברות מן הציבור, כדי להטעות משקיע סביר.

הנאשמים לא ביקשו רק לרצות גחמות ודרישות של משפחת ורטהיימר, כמפורט בהכרעת הדין. הנאשמים הוסיפו והסתירו בנתיב הפלילי בו צעדו את הדוחות הכספיים של חברת תפרון, חברה בהפסד, שלא היה לה כל קשר עם הורטהיימרים. הנאשמים חששו שצירוף דוחות חברת תפרון יעוררו שאלות, ויחשפו את שביקשו להעלים ולהחביא.

הנאשמים בשמם בתפקידים של מנהלים בכירים, נגפו במכשול, ובהתמודדותם בחרו לילך בדרך בלתי חוקית. הנאשמים שקלו ובחנו הסוגיה שהוצבה בפניהם לצדי צדדיה – הנאשמים בחנו, למשל, האפשרות לצרף הדוחות הכספיים של שלוש החברות רק לעותק אחד המוגש לרשויות, ולשאר העותקים המופצים לחברי הבורסה להגיש מלוא הדוחות הכספיים (ראה עדות היועמ"ש, נאשם 3, עמ' 146 להכרעת הדין) – הנאשמים התוועצו והחליטו, כי הדרך שנבחרה, גם שנגועה וטבועה בפליליות, הינה הדרך הנכונה מבחינתם, דרך לה סיכויי הצלחה משופרים. כמו שצינתי בהכרעת הדין, הערכתם לא היתה תלושה מן המציאות, שנים נקפו חלפו עד שנתפסו בקלקלתם ויצא לאור קלונם.

הנאשמים לא שעו לדברי היועמ"ש של החברה, כמו שלא נסתייעו בשורת פרקליטים נכבדים, מן החוץ, שעמדו לרשותם.

הנאשמים בחרו שלא להתמודד עם הבעיה, שהונחה לפתח החברה במסגרת הלגיטימית ב"דרך המלך" – הגשת ערעור לרשות ו/או הגשת ערעור לביהמ"ש המחוזי על החלטת הרשות. לסברתם, שקלול "מחיר" ביצוע ה"פתרון" מול סיכויי "הצלחה" - היה לטובתם.

לא ניתן לקבל טענת הנאשמים, כי פעלו שלא מטעמים אישיים, אלא כל שנעשה היה רק על מנת להיטיב עם החברה ועם בעלי מניותיה.

להדגיש, מעשה פלילי אינו יכול לעולם להיטיב עם חברה הגונה ומהוגנת. מעשה פלילי הוא תמיד מעשה פלילי, הוא תמיד אסור בתכלית האיסור.

הנאשמים בביצוע העבירות הפליליות לא "שכבו על הגדר" לטובת החברה ובעלי מניותיה. משראו את טובת החברה - ראו את טובתם. הצלחת החברה - הצלחתם. ההצלחה העשירה ישירות גם את כיסם. לא פחות חשוב, ההצלחה האדירה את שמם, כוחם, סמכותם בסביבה העסקית, כמו גם את עוצם יוקרתם.

אין תמה, שהנזק לציבור בגין פועלם של הנאשמים לא כומת כדבעי במשפט. ציבור המשקיעים הוטעה לפעול בשוק ההון במשך מספר שנים על סמך מידע חסר. ציבור המשקיעים לא ידע, ולא יכול היה לצפות או לדעת, שחברה מסוגה ומעמדה של דסק"ש תדווח באופן שדיווחה, ותסתיר הימנו במשך ימים ארוכים, דוחות כספיים מהותיים של שלוש החברות. ציבור המשקיעים סמך, מסתמא, על הגוף המפקח, הרשות לניירות ערך. ברם, זו דווחה על ידי הנאשמים כנדרש בחוק על מנת להטות עיניה הבוחנות בכסות פלסטר (ראה עמ' 143 להכרעת הדין).

לכל מידע עיסקי חשבונאי השפעה על שיקולי המשקיעים בשוק ההון. בוודאי ובוודאי מידע שכזה הנוגע לחברה רווחית ומוצלחת להפליא, כמו חברת ישקר, וממול חברה השקועה בהפסדים (באותם ימים), כמו חברת תפרון.

בביצוע ה"פתרון" מנעו הנאשמים מציבור המשקיעים קבלת החלטה כלכלית מושכלת. החלטה הטובה ביותר עבורם בעת הרלוונטית.

בהכרעת הדין רשמתי חלקו של כל נאשם ונאשם בתיק. צינתי החומרה והכיעור בפועלו של כל נאשם, שלעצמו, וביתר שאת פעולתם המשותפת של הנאשמים שמילאו תפקידים רמים ובכירים בחברה מכובדת ומהוגנת, שהינה מאבני השתיה של הכלכלה הישראלית. אין בכוונתי לחזור כאן על הדברים.

נאשם 2 הינו ראש וראשון לנאשמים. חלקו של נאשם 2 הינו רחב ועמוק משל כל חבריו לכתב האישום. כל שנעשה לקידום וביצוע ה"פתרון" היה על פי המתווה שרקם, תכנן וביצע. נאשם 2 היה המנהל הכללי של דסק"ש. ציר מרכזי שהכל סבב וסובב על ידו. מעמדו, עוצמתו ושליטתו ניכרו בכל צעד מהצעדים שננקטו על ידי הנאשמים האחרים בביצוע העבירות.

הנושאים אחריו באחריות לביצוע העבירות הינם נאשמים 3 ו-4. נאשם 3 שימש כיועץ משפטי של החברה. בתפקידו זה שימש מעין "משען" של לגיטימיות לשאר הנאשמים. פועלו של נאשם 3 לקידום וביצוע העבירות, צעדי ההסוואה באמצעות המכתבים הנלווים מעגנים את אחריותו הרבה בביצוע העבירות. נאשמים 5 ו-6 נושאים באחריות פחותה משל הנאשמים האחרים. תרומתם לקידום הקשר הפלילי וביצועו לאורך שנים היתה קטנה משל שאר הנאשמים.

נאשם 4 הורשע על פי הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, במסגרת הסדר טיעון, ונדון לעונש מאסר על תנאי וקנס כספי. נאשם 4 הוענש בעונש המושתת על הסדר טיעון, עונש התואם את הודאתו המלאה והשלמה בתחילת ההליך המשפטי. העונש שהוטל על נאשם 4 אינו דומה לעונש שהיה מושת עליו לולא הודאתו. עם זאת, גם לאחר מלוא הניכויים וההסתייגויות עונשו הינו נתון משמעותי, בבואי לגזור את עונשם של הנאשמים.

מצבו של נאשם 3 שונה משל חבריו לכתב האישום. נאשם 3 סובל מנכות פיזית קשה, שהשלכותיה משמעותיות (ראה ס' 23). נאשם 3 הודה בחקירתו בעיקרי העובדות שנקבעו על ידי בהכרעת הדין. נאשם 3 בחקירתו ברשות, כמו בביהמ"ש, התייצב מול חבריו, והעיד עדות שהיה בה לקעקע, לא מעט, גירסתם ועמדתם במשפט. בכוונתי לגזור לנאשם 3 עונש מדוד. עונש שאינו משקף, בשום פנים ואופן, את חומרת העבירות בהן הורשע.

העונש שהוטל על נאשם 4, כמו העונש שבכוונתי להשית על נאשם 3, מייצבים רמת ענישה ממנה יהנו הנאשמים כולם. לולא אלה, היו נענשים כל הנאשמים ברמת ענישה חמורה וקשה הרבה יותר, עונשים כמידתם.

כללו של דבר. הנני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשמת 1:

קנס כספי בסך 800,000 ₪. הקנס ישולם עד יום 1.8.02.

נאשם 2:

1. 18 חודשי מאסר מתוכם 6 חודשים לריצוי בפועל, והיתרה על תנאי, שלא יעבור במשך שלוש שנים עבירה לפי [חוק ניירות ערך](#), התשכ"ח-1968.

2. קנס כספי בסך 700,000 ₪ או שנה מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-4 תשלומים שווים. תשלום ראשון תוך 30 יום מהיום.

הנאשם 2 יופנה על ידי מזכירות ביהמ"ש לממונה על עבודות השירות לבחון אפשרות ביצוע עונש המאסר בעבודות שירות.

לנוחיות הנאשם טל' הממונה: 08-9776362.

כתובת הנאשם 2: רח' יהושע בן נון 72, תל אביב.

הדין יתחדש ביום 15.7.02 שעה 08:30.

מודגש בפני הנאשם 2 כי חובתו להתייצב לדין אחרת ייעצר.

על כ"א מנאשמים 3, 5, 6

1. 12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך שלוש שנים מהיום עבירה לפי [חוק ניירות ערך](#), התשכ"ח-1968.

2. קנס כספי בסך 450,000 ₪ או שנה מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-4 תשלומים שווים. תשלום ראשון תוך 30 יום מהיום.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

ניתנה היום ב' בסיון, תשס"ב (13 במאי 2002) במעמד הצדדים

דוד רוזן - שופט

נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח